

► wordt afgebroken en hoeveel je dus op zijn minst moet compenseren. We bezorgen je ook een lijst waarop je duidelijk kunt zien hoeveel stabiele organische stof verschillende soorten oogstresten, groenbemesters, organische meststoffen en bodemverbeteraars toevoegen. Zo kun je zelf zien of met je geplande uitbating de organische stofbalans klopt en afbraak en aanvoer dus in balans zijn.'

Mix van maatregelen

De afbraak van organische stof compenseren kan aan de hand van een mix van maatregelen. Oogstresten inwerken is effectief, maar ook groenbemesters opnemen in het teeltplan en organische bemesting zijn goede manieren om stabiele organische stof aan te brengen. 'We moeten ook meer nadenken over onze teeltrotatie. Als je bijvoorbeeld zowel snijmaïs als korrelmaïs zet, doe dat dan niet altijd op dezelfde percelen. Na het dorsen van korrelmaïs blijft er immers veel meer organische stof achter.' Op enkele jaren tijd kun je het koolstofgehalte echter niet fundamenteel doen stijgen. Zelfs met een goeie maatregelenmix blijft het een werk van lange adem, dat je beter aanvat voor de problemen voelbaar worden.

Koolstofsimulator op komst

Om landbouwers een zicht te geven op de evolutie van het koolstofgehalte op lange termijn, laat de dienst Land en Bodembescherming (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Vlaamse overheid) een koolstofsimulator maken waarmee je de evolutie op je percelen kunt voorspellen. Het project wordt concreet uitgevoerd door de Bodemkundige Dienst en de Universiteit Gent en mee geëvalueerd door kennisgroepen van landbouwers.

In de simulator voer je voor een perceel gegevens in over het huidige koolstofgehalte, de grondsoort en de historiek. Vervolgens kun je voor dat perceel teeltrotaties aanmaken zoveel je wilt: rotaties van 1 tot 4 jaar, met 1 tot 3 teelten per jaar, met ingewerkte oogstresten of niet, en met de verschillende mogelijkheden qua bemesting en bodemverbeteraars. Voor elk scenario dat je zo invoert, schetst de simulator welke evolutie je kunt verwachten voor wat het koolstofgehalte betreft. De ideale manier dus om te weten te komen welk langetermijneffect je teeltrotatie heeft op het koolstofgehalte van je percelen.

De simulator zal in de eerste helft van 2009 beschikbaar zijn, bij de Dienst Land en Bodembescherming van de Vlaamse overheid.

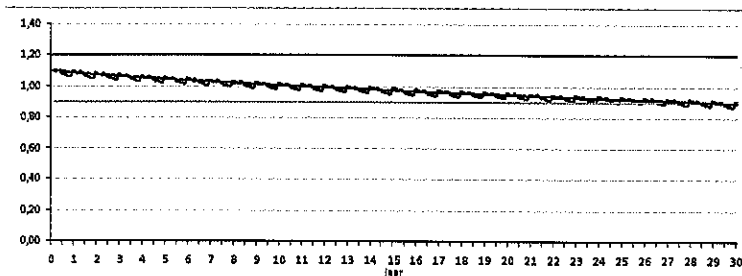
INFO Departement Leefmilieu, Natuur en Energie - Dienst Land en Bodembescherming, T 02 553 21 93, Land@LNE.vlaanderen.be

Weet je welk effect je teeltrotatie op lange termijn heeft op je gronden?

Hieronder vind je een aantal simulaties van rotaties en hun effect op het koolstofgehalte voor de komende 30 jaar.

1. Monocultuur voedermaïs met drijfmesttoediening: koolstofgehalte daalt

- Initieel C-gehalte: 1,1%
- Grondsoort: leem
- Diepte bouwvoor: 23 cm
- Historiek: akkerbouw met mengmest
- Rotatie: elk jaar snijmaïs met in maart 20 ton/ha vleesvarkensdrijfmest
- Aanvoer door organische mest:
N: 162 kg/ha; P₂O₅: 78 kg/ha
- Besluit: met deze rotatie blijft het koolstofgehalte onder de streefzone

Legende

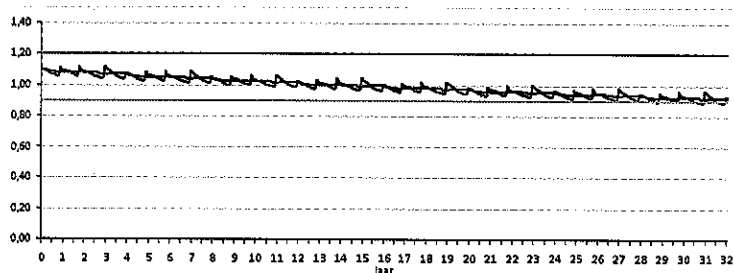
- C-evolutie
- - - min. streefwaarde
- ... minimum waarde

Result
Met deze rotatie blijft het koolstofgehalte van uw perceel onder het vereiste minimum. U moet maatregelen voorzien om het koolstofgehalte te verhogen.

vergelijkende tabellen C-toevoer

2. Gangbare akkerbouwrotatie (aardappelen, wintertarwe, suikerbieten, voedermaïs) zonder organische mesttoediening: koolstofgehalte daalt

- Initieel C-gehalte: 1,1%
- Grondsoort: zandleem
- Diepte bouwvoor: 23 cm
- Historiek: akkerbouw met mengmest
- Rotatie:
Jaar 1: aardappelen
Jaar 2: wintertarwe (stro afgevoerd)
Jaar 3: suikerbieten (teeltresten ingewerkt)
Jaar 4: snijmaïs
- Aanvoer door organische mest:
N: 0 kg/ha; P₂O₅: 0 kg/ha
- Besluit: met deze rotatie voldoet het koolstofgehalte aan de minimumvereiste, maar het blijft onder de streefzone voor een optimale gewasopbrengst

Legende

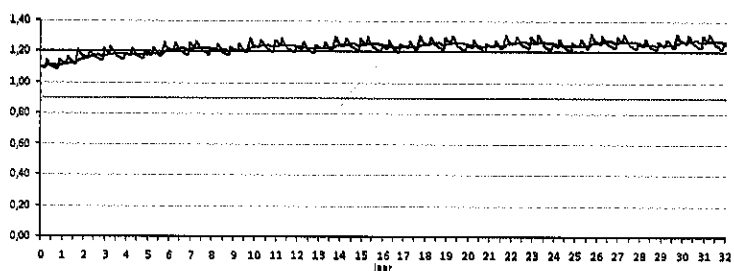
- C-evolutie
- - - min. streefwaarde
- ... minimum waarde

Result
Met deze rotatie voldoet het koolstofgehalte van uw perceel aan de minimum vereiste, maar blijft het onder de streefzone voor een optimale gewasopbrengst.

vergelijkende tabellen C-toevoer

3. Gangbare akkerbouwrotatie (aardappelen, wintertarwe, suikerbieten, voedermaïs) met stalmest en groenbemester: positief effect

- Initieel C-gehalte: 1,1%
- Grondsoort: zandleem
- Diepte bouwvoor: 23 cm
- Historiek: akkerbouw met mengmest
- Rotatie:
Jaar 1: aardappelen met 20 ton/ha runderstalmest in maart
Jaar 2: wintertarwe (stro afgevoerd) gevolgd door gele mosterd; met 20 ton/ha runderstalmest in maart
Jaar 3: suikerbieten (teeltresten ingewerkt) met 20 ton/ha runderstalmest in maart
Jaar 4: snijmaïs met 20 ton/ha runderstalmest in maart
- Aanvoer door organische mest, elk jaar:
N: 166 kg/ha; P₂O₅: 58 kg/ha
- Besluit: met deze rotatie komt het koolstofgehalte in de streefzone voor een optimale gewasopbrengst

Legende

- C-evolutie
- - - min. streefwaarde
- ... minimum waarde

Result
Met deze rotatie komt het koolstofgehalte van uw perceel in de streefzone voor een optimale gewasopbrengst.

vergelijkende tabellen C-toevoer

INFO Bodemkundige Dienst van België,
Willem de Croylaan 48, 3001 Leuven
T 016 31 09 22, F 016 22 42 06, e-mail info@bdb.be